

Nedgrävt och kanske bortglömt?

Förr grävdes sopor eller lades på hög utan vidare åtanke. Gamla soptippar läcker ut föroreningar som kan vara farliga för människors hälsa och miljön. I detta examensarbete har två gamla soptippar i Sjöbo kommun undersökts och riskbedömts.

Det mesta av det vi gör i våra vardagliga liv skapar avfall på ett eller annat sätt. Så var det även förr i tiden. Under större delen av 1900-talet slängdes sopor oftast på soptippar (gamla deponier). När dessa stängdes övertäcktes de oftast med jord. Dessa gamla deponier kan än idag utgöra allvarliga risker för människors hälsa och miljön. Det är därför nödvändigt att deponierna undersöks och föroreningsrisken bedöms.

Sveriges miljöpolitik strävar efter att uppnå det så kallade Generationsmålet. Det är ett mål om att inom en generation lösa alla allvarliga miljöproblem i Sverige utan att orsaka ökande miljö- och hälsoproblem utanför landets gränser. För att uppnå detta finns det 16 miljö kvalitetsmål, där ett av dess är Giftfri miljö. Målet med Giftfri miljö är att halterna av naturfrämmande ämnen ska vara nära noll och att deras inverkan på människors hälsa och miljön ska vara försumbar. Då gamla deponier kan innehålla farliga ämnen som läcker ut i naturen är det viktigt att undersöka dessa.

Hur stor risk kan dessa deponier innebära för människors hälsa och miljön?

I detta arbete undersöks två deponier i Sjöbo kommun. En vid Sjömossen i Bjärsjölagård (verksam 1945-1976) och en i Fränninge (verksam 1965-1975). En orienterande studie som följer Naturvårdsverkets vägledning har utförts på dessa deponier. Med en orienterande studie menas att riskbedömningen baseras på information som hittats i gamla kommunala dokument och dokument från länsstyrelsen och andra myndigheter. Även samtal och intervjuer med närboende har bidragit med mycket värdefull information.

Undersökningen visar att förbränning av sopor har ägt rum på båda deponierna. Förbränning leder ofta till att cancerframkallande ämnen som *PAHer* (Polycykliska aromatiska kolväten) bildas. Oljor, färgburkar och annan verksamhetsavfall har troligtvis slängts på deponierna. Slutsatsen blir att deponierna bedöms innebära mycket hög risk för människors hälsa och miljön. Vidare undersökningar av dessa deponier ska därför utföras med en MIFO fas 2.

Soptipp från förr. Där slängdes det allt från hushållsavfall till bilvrak.

Intern handledare: **Martijn van Praag**

Extern handledare: **Martin Engström**

Examensarbete 15 hp i miljövetenskap 2014

Biologiska institutionen, Lunds universitet

Sjöbo kommun